

Sygn. akt **II K 1155/12 u**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2012r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Domagała

Protokolant Janusz Gogolin

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich – Renaty Trochim

Po rozpoznaniu dnia 06.12.2012r. i 16.01.2013r. na rozprawie

sprawy W. W. /W./

syna J. i A. zd. C.

urodz. (...) w O.

oskarżonego o to, że :

1. W dniu 15 listopada 2010 r. w m. L. woj. (...) prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd B. M. prowadzącego działalność gospodarczą (...) Sp. z o.o. w ten sposób, że nie mając zamiaru i możliwości wywiązania się z płatności, pobrał na podstawie faktury VAT (...) z wydłużonym terminem płatności pszenice wartości 20.347,65zł, nie dokonując płatności, czym działał na szkodę B. M..

tj. o przestępstwo z art 286 § 1 kk

2. W dniu 16 listopada 2010r. w m. L. woj. (...) prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd B. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w ten sposób, że nie mając zamiaru i możliwości wywiązania się z płatności pobrał na podstawie faktury VAT (...) kukurydzę wartości 20.486,70 zł, nie dokonując płatności, czym działał na szkodę B. M..

tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

3. W dniu 22 listopada 2010 r. w m. L. woj. (...) prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadził w błąd B. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Sp. z o.o. w ten sposób, że nie mając zamiaru i możliwości wywiązania się z płatności pobrał na fakturę VAT nr. (...) z wydłużonym terminem płatności brojlery kurze wartości 36.458,91zł. nie dokonując płatności, czym działał na szkodę B. M..

tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

I. Uznaje oskarżonego **W. W.** za winnego popełnienia przestępstw opisanych w pkt I-III części wstępnej wyroku, przy czym ustala, iż czynów tych oskarżony dopuścił się w warunkach ciągu przestępstw tj. uznaje go za winnego popełnienia przestępstw z art.286 § 1 k.k. i za to, na podstawie art.286 § 1 k.k. w zw. z art.91 § 1 k.k., wymierza mu karę **10 (dziesięciu)** miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art.69 § 1 k.k. i art.70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu W. W. w pkt I części dyspozytywnej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawieszona na okres próby wynoszący **4 (cztery)** lata.

III. Na podstawie art.46 § 1 k.k. orzeka wobec W. W. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego B. M. kwoty w wysokości **77.293,26 (siedemdziesiąt siedem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt trzy 26/100)** złotych.

IV. Na podstawie art.624 § 1 k.p.k. w zw. z art.17 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz.223, ze zm.), zwalnia oskarżonego W. W. w całości od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, w tym opłaty od wymierzonej w pkt I części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności, kosztami tymi obciążając Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 1155/12 „u”

UZASADNIENIE

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2010 r. W. W. postanowił prowadzić działalność gospodarczą w zakresie hodowli drobiu, przy czym był on osobą prowadzącą działalność gospodarczą od wielu lat, również w innych branżach. W związku z tym, celem nabycia zarówno paszy, jak i bojlerów kurzych, w listopadzie 2010 r. skontaktował się z B. M.. Mężczyźni umówili się, iż W. W. nabędzie większą ilość paszy w postaci preczniczy oraz kukurydzy, a także bojler kurze.

W. W. zapewniał B. M., iż ma kupców na drób na terenie Czech, szybko ureguluje należność i prosił, aby B. M. w żaden sposób nie zatrzymywał ciężarówek z towarem.

(dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego W. W. – k. 53, 200-200b;
- zeznania świadka B. M. – k. 200b-201;
- notatka urzędowa – k. 1, 36;
- kserokopie faktur – k. 6-7, 9;
- wezwania do zapłaty – k. 8,10, 11,12, 20, 30;
- kserokopia druków WZ – k. 29;
- wydruk z REGON – k. 39;
- zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej – k. 44-47)

W dniu 15 listopada 2010 r w L. W. W. pobrał od B. M. na podstawie faktury VAT (...) z wydłużonym terminem płatności pszenice wartości 20.347,65zł. Nazajutrz, w dniu 16 listopada 2010 r. również w L. pobrał on od B. M. na podstawie faktury VAT (...) kukurydzę wartości 20.486,70 zł. Kolejna transakcja miała miejsce w dniu 22 listopada 2010 r., w którym to dniu w L. W. W. pobrał na fakturę VAT nr. (...) z wydłużonym terminem płatności brojlery kurze wartości 36.458,91zł.

W. W. w żaden sposób nie uregulował swojej wierzytelności nie dokonując płatności, czym działał na szkodę B. M..

W. W. zapewniał B. M., iż w krótkim czasie zapłaci za wszelkie należności, ale pragnął aby termin płatności został odroczone. Po upływie umówionych terminów B. M. kontaktował się telefonicznie z W. W. w sprawie uregulowania należności, lecz uzyskiwał informację, iż wymagana kwota została już przelana na właściwe konto, co w rzeczywistości nie nastąpiło. W. W. nie skontaktował się również z B. M. celem umożliwienia spłacenia zaległości ratalnie.

(dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego W. W. – k. 53, 200-200b;
- zeznania świadka B. M. – k. 200b-201;
- notatka urzędowa – k. 1, 36;
- kserokopie faktur – k. 6-7, 9;
- wezwania do zapłaty – k. 8,10, 11,12, 20, 30;
- kserokopia druków WZ – k. 29;
- wydruk z REGON – k. 39)

W stosunku do W. W. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu prowadzi czterdzieści jeden postępowań egzekucyjnych, przy czym najdalsza sygnatura sprawy komorniczej oznaczona jest jako sprawa KMP 19/08.

B. M. próbował nieskutecznie dochodzić zwrotu wierzytelności przy wykorzystaniu instrumentów prawa cywilnego.

W. W. w 2010 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskała stratę w wysokości 712.763,34 zł.

(dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego W. W. – k. 53, 200-200b;
- zeznania świadka B. M. – k. 200b-201;
- wezwania do zapłaty – k. 8,10, 11,12, 20, 30;
- informacja od komornika – k. 75-162
- informacja z US w S.. – k. 204-207)

W dacie orzekania w przedmiocie procesu oskarżony W. W. posiadał wykształcenie średnie, będąc z zawodu pracownikiem biurowo-administracyjnym. Był osobą zatrudnioną w firmie PPHU (...) w B. za wynagrodzeniem ok. 2200 zł. Na utrzymaniu posiadał żonę oraz troje małoletnich dzieci. Nie posiadał majątku. Do tej pory karany sądowo za czyn zabroniony z art. 178a § 1 k.k. oraz z art. 284 § 2 k.k. za które to przestępstwa wymierzano mu karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Nie był leczony psychiatrycznie.

(dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego W. W. – k. ;
- dane o osobie oskarżonego W. W. – k.
- dane o karalności oskarżonego W. W. – k. 49)

Oskarżany W. W., zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i w postępowaniu sądowym nie przyznał się do zarzuconych mu przestępstw oszustwa podnosząc, iż nie miał zamiaru nikogo oszukać, żałuje tego co się stało, zaś powodem, niuregulowania należności względem B. M. był kwestia załamania na rynku drobiu.

(dowody:

- wyjaśnienia oskarżonego W. W. – k. 53, 200-200b)

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych, Sąd zważył, co następuje:

Oskarżonemu W. W. należało przypisać sprawstwo i winę relacjonowane do zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów przestępnych stypizowanych w art. 286 § 1 k.k., przy jednoczesnym ustaleniu, iż dokonał on zarzucanych mu przestępstw w warunkach ciągu przestępstw, stosownie do treści art. 91 § 1 k.k.

Sąd, w przeważającej części istotnej dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu części, dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego W. W. złożonym w postępowaniu przygotowawczym i podtrzymanym w stadium jurysdykcyjnym, gdyż były one logiczne, nie były dotknięte przymiotem niespójności, a nadto nie pozostawały w sprzeczności z pozostałym zebranych w sprawie materiałem dowodowym, wziętym pod rozwagę przy ustalaniu stanu faktycznego.

Wyłom w tym zakresie stanowią wyłącznie te wyjaśnienia, w których oskarżony próbował podjąć próbę wykazania, iż nie miał on zamiaru oszukania B. M., albowiem przedmiotowa okoliczność, stoi w sprzeczności z następującymi środkami dowodowymi: z zeznaniami świadka B. M. oraz dowodami z dokumentów – w tym z informacjami nadesłanymi przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sieradzu, co do negowania prawdziwości i autentyczności, których nie znaleziono podstaw.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka z uwagi na to, że były one jasne, logiczne i konsekwentne, a nadto skorelowane i powiązane z pozostałymi dowodami uwzględnionymi przy ustalaniu stanu faktycznego.

Przechodząc do dalszej części rozważań podnieść należy, iż sprawcą czynu stypizowanego w art.286 § 1 k.k. jest ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Przedmiotem ochrony przestępstwa opisanego w art.286 § 1 k.k. jest majątek jakiegokolwiek podmiotu, a więc nie tylko przysługujący osobie dokonującej niekorzystnego rozporządzenia. Przestępstwo oszustwa w tej części, w jakiej opisuje czynność wykonawczą przybierającą formę działania jest przestępstwem powszechnym, a więc może być popełnione przez każdy podmiot zdalny do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a zatem, mogło ono zostać popełnione także przez oskarżonego W. W., który wiedząc, iż nie ma możliwości zapłaty za nabytą paszę i drób, do chwili obecnej nie wywiązał się z warunków umowy. O powyższym świadczy okoliczność, iż oskarżony zaniechał uiszczenia wymagalnej należności, a także nie zainicjował jakiegokolwiek kontaktu z pokrzywdzonym oraz nie reagował na wezwania do uiszczenia zobowiązania.

Nadto zaakcentować należy, iż w przypadku gdy sprawca swoim działaniem wprowadza pokrzywdzonego w błąd, to w doktrynie prawa karnego ta postać oszustwa określana jest mianem „oszustwa czynnego”. Wprowadzenie w błąd oznacza, że sprawca swoimi podstępными zabiegami doprowadza inną osobę do mylnego wyobrażenia o rzeczywistym stanie rzeczy (tak B. Michalski [w:] Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz pod red. A. Wąska, Warszawa 2004, s.859).

Dokonana powyżej analiza całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, iż oskarżony wprowadził w błąd pokrzywdzonego odnośnie nie wywiązania się z uiszczenia należności za nabyty drób i pasze w postaci pszenicy i kukurydzy. Tym samym wyczerpał on całokształt ustawowych znamion strony przedmiotowej

przypisanych mu czynów stanowiących, podlegające prawnokarnemu wartościowaniu, przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 k.k..

Jednakże, aby mówić o przestępstwie stypizowanym w art.286 § 1 k.k., należy pamiętać o dwóch następnych, niezmiernie istotnych jego elementach, a mianowicie o zamiarze i o skutku.

Typ czynu zabronionego, o którym mowa w art. 286 § 1 k.k., ma charakter umyślny i zaliczany jest do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych („kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”), przy czym korzyścią majątkową jest zarówno zwiększenie aktywów, jak i zmniejszenie pasywów majątkowych, czyli każde przysporzenie majątku lub uniknięcie strat albo zmniejszenie obciążeń. Nadto ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca podejmując działanie, musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Powyższe ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem ewentualnym, a zamiar bezpośredni winien obejmować zarówno cel, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd), ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion (tak: wyrok SN z 03 lipca 2007 r., II KK 327/06, OSNwSK 2007/1/1498).

W ocenie Sądu oskarżony swym działaniem wypełnił znamiona podmiotowe zarzuconych mu występów. Nie można nie dostrzegać, sytuacji oskarżonego związanej prowadzonymi względem niego postępowaniami komorniczymi, co w sposób bezpośredni przekłada się na jego możliwości majątkowe, jako kontrahenta. Nadto również należy dostrzec, iż od momentu popełnienia przypisanych mu przestępstw W. W. w żaden sposób nie skontaktował się z pokrzywdzonym celem uregulowania należności chociażby w minimalnej części.

W związku z tym, że przestępstwo opisane w art.286 § 1 k.k. należy do grona tzw. przestępstw materialnych, dla jego dokonania niezbędnym jest, by zachowanie sprawcy wywołało określony w ustawie skutek w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem, który to skutek, o czym była mowa wyżej, nastąpił.

Kontynuując wskazać należy, iż stosownie do treści art.1 § 3 k.k. jednym z elementów warunkujących byt przestępstwa jest wina jego sprawcy rozumiana najogólniej jako - umiejscowiony poza stroną podmiotową czynu zabronionego - negatywny, z punktu widzenia oceny prawnokarnej, stan podmiotowy sprawcy towarzyszący mu w czasie popełnienia czynu przestępnego, charakteryzujący się możliwością postawienia mu zarzutu zachowania niezgodnego z normą sankcjonowaną zdekodowaną z właściwego przepisu prawa, przy jednoczesnym istnieniu po jego stronie realnych i obiektywnych możliwości uczynienia jej zadość.

W niniejszej sprawie istniały pełne podstawy do przypisania oskarżonemu winy relacjonowanej do przypisanych mu czynów przestępnych.

Przy wymiarze oskarżonemu kary w pierwszej kolejności, stosownie do treści art.53 § 1 k.k., uwzględniono znaczny stopień winy oskarżonych oraz ukształtowany na tożsamym pułapie stopień społecznej szkodliwości zarzucanych mu czynów przestępnych. Sąd merytoryczny akceptuje zapatrywania, iż na stopień winy wpływ mają takie okoliczności, jak: poziom rozwoju intelektualnego i emocjonalnego sprawcy, stan jego wiedzy, doświadczenie, zdolności w zakresie percepcji, normalność sytuacji i okoliczności, w których sprawca działał oraz dostrzegając, iż w świetle tych zapatrywań do okoliczności obniżających stopień winy zalicza się: nieznaczne przekroczenie wieku odpowiedzialności karnej, działanie w warunkach zaskoczenia, brak czasu do namysłu, prowokację pokrzywdzonego, a wśród okoliczności stopień ten zwiększających wymienia się choćby: działanie z chęci zemsty, czy odpłatnie na zlecenie innej osoby.

Dlatego in concreto znaczny stopień winy oskarżonego determinowany był pełnym rozeznanem bezprawności i karygodności przypisanych mu czynów, jak również pełną możliwością dostosowania swego zachowania

do obowiązującego porządku prawnego, przy jednoczesnym nie uczynieniu tego. Znaczny stopień społecznej szkodliwości przypisanych oskarżonemu czynów, stosowanie do treści art.115 § 2 k.k., determinowany był pierwotnie charakteryzującą go postacią zamiaru, gdyż zamiar bezpośredni z zasady zawiera w sobie szczególnie wysoki stopień kryminalnego bezprawia (por. wyrok SN z 28.05.1979 r. VI KRN 7/79, OSNPG z 1976 r., nr 1, poz. 1). Nadto wpływ nań miał rodzaj naruszonego przez oskarżonego dobra, albowiem przedmiotem ochrony, którego dotyczy przestępstwo określone w art.286 § 1 k.k. jest mienie, na straży którego stoi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 21).

W charakterze okoliczności łagodzących przy wymiarze oskarżonemu kary, na podstawie art.53§2 k.k., uwzględniono jego właściwości i warunki osobiste, gdyż jest osobą o względnie ustabilizowanej pozycji życiowej.

Reasumując rozważania poczynione na tle wymiaru kary Sąd doszedł do przekonania, że w świetle całokształtu dyrektyw wymiaru kary i okoliczności jej wymiar w niniejszej sprawie warunkujących, swe indywidualno- i ogólnoprewencyjne (w ramach prewencji generalnej pozytywnej) cele pozwoli spełnić orzeczona wobec oskarżonego kara wymierzona w wyroku, a mianowicie 10 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. stanowiące ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k.

W ocenie Sądu, wymierzenie oskarżonemu 10 miesięcy pozbawienia wolności, będzie dla niego jedyną adekwatną, a zarazem sprawiedliwą karą. Dokonując wyboru rodzaju i wysokości kary Sąd kierował się zasadą by orzeczona kara nie przekroczyła tak stopnia winy oraz jak również, by była ona adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego czynu.

Sąd odrębnej analizie poddał zasadność zastosowania wobec oskarżonych probacyjnego środka w postaci warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej jej kary pozbawienia wolności.

Stosownie do treści art.69 § 1 k.k. zastosowanie wskazanego środka probacyjnego opiera się przede wszystkim na względach prognostycznych, co oznacza, że całokształt dotychczasowego postępowania sprawcy uzasadniać ma przyjęcie, iż będzie on w przyszłości przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełni przestępstwa. Dodatkowo zastosowanie tego środka probacyjnego winno być poprzedzone analizą jego wpływu na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa (tak SN w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów z 21.11.2001 r., I KZP 14/00, OSNKW z 2002, nr 1-2, poz. 1), jak również okoliczności popełnienia zarzucanego sprawcy czynu (tak SA w Krakowie w wyroku z 30.09.1998 r., II Akc 184/98, Prok. i Pr. z 1999, nr 4, poz. 15).

W niniejszej sprawie Sąd doszedł do przekonania, iż wobec oskarżonego istniały okoliczności uzasadniające warunkowe zawieszenie wykonania wymierzonej mu kary pozbawienia wolności na okres próby w wymiarze 4 lat. Jak podkreślono oskarżony był co prawda karany, lecz za inne przestępstwa, a nadto należy zauważyć, iż oskarżonego cechowała co do zasady ustabilizowana pozycja życiowa i zawodowa, a powyższe zaś uzasadniało sięgnięcie do oscylującego wokół maksymalnego okresu próby. Wspomniany okres próby będzie dla oskarżonego szansą powrotu do życia zgodnego z literą prawa, a zarazem przestrogą i zapowiedzią możliwości efektywnego wykonania warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności, w razie nie przestrzegania w tym czasie porządku prawnego.

Mając na uwadze wzięte pod rozwagę dyrektywy wymiaru kary, a także dostrzegając to, że oskarżony popełnił przestępstwa umyślne, których skutkiem było spowodowanie szkody, Sąd doszedł do przekonania, że w pełni uzasadnione będzie orzeczenie wobec niego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody zgodnie z brzmieniem art. 46 § 1 k.k.

Mając na względzie omówione już możliwości majątkowe oskarżonego, Sąd w całości zwolnił oskarżonego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, przy jednoczesnym uwzględnieniu orzeczonego względem niego środka o charakterze majątkowym, a mianowicie obowiązku naprawienia szkody.